

L'entrenador segueix sent el motor del bàsquet?

Grup de Debat amb experts vinculats al bàsquet
Barcelona, 30 d'abril de 2024

13 Reglas originales de James Naismith

1 El balón puede ser lanzado en cualquier dirección, con una o con las dos manos.

2 El balón puede ser golpeado en cualquier dirección, con una o con las dos manos, pero jamás con el puño cerrado.

3 Los jugadores no pueden correr con el balón en sus manos. Lo deben lanzar desde el mismo lugar en que lo han cogido. Puede concederse una cierta tolerancia a un jugador si se apodera de la pelota en plena carrera.

4 El balón debe ser sujetado por una sola mano o por las dos, pero ni los brazos ni el cuerpo pueden ser usados para retenerlo.

5 Se prohíbe golpear al adversario con los hombros, sujetarle, empujarle, zancadillearle; toda infracción a esta regla entraña una falta. En caso de repetición, el jugador reincidente será eliminado hasta que sea marcada una nueva canasta. Si la intención de lesionar al adversario existe, la eliminación será para todo el partido, sin que se permita su sustitución.

6 Golpear la pelota con los puños es una falta como las violaciones que figuran en las Reglas 3 y 4, y se aplicará la penalización prevista en la Regla 5.

7 Si un equipo comete tres faltas consecutivamente (sin que el otro haya cometido ninguna en el mismo lapso de tiempo), un tanto será anotado a favor del equipo rival.

8 Un tanto se considera marcado cuando el balón ha sido lanzado desde el campo hacia el cesto y ha

entrado, cayendo al suelo desde el mismo cesto, con tal que los defensores no toquen ni modifiquen la posición del cesto. Si el balón queda sobre el aro y los adversarios mueven el cesto, un tanto deberá ser marcado.

9 Cuando el balón sale del campo, debe ser puesto en juego en la mitad del campo por la persona que lo haya tocado. En caso de protesta o desacuerdo en este caso, el árbitro lo lanzará en el aire, verticalmente, en el interior del campo de juego. El jugador tiene cinco segundos para efectuar el lanzamiento y reanudarse el juego. Si retiene el balón más tiempo, la pelota será dada al adversario. Si un equipo intenta retardar el desarrollo del juego, el árbitro castigará al infractor con una falta.

10 El juez principal (referee) juzga las acciones de los jugadores y señala las faltas. Cuando un jugador comete la tercera falta, puede ser descalificado aplicándose la Regla 5.

11 El segundo árbitro (umpire) es el juez que toma las decisiones que conciernen al balón, e indica cuando está en juego, cuando ha salido y a quien debe serle entregado. El será cronometrador y será quien decida si un tanto ha sido marcado y llevará la cuenta de los puntos. Cumplirá, además, las tareas generalmente acordadas a un árbitro.

12 El partido se compone de dos tiempos de quince minutos, separados por un descanso de cinco minutos.

13 El equipo que marque el mayor número de cestos es declarado vencedor. En caso de empate, el partido, de acuerdo ambos capitanes, puede ser prorrogado hasta que sea marcado un nuevo tanto.

La Federació Catalana de Basquetbol (FCBQ) i l'Associació Catalana d'Entrenadors i Entrenadores de Basquetbol (ACEEB) van organitzar, el passat dimarts 30 d'abril, la vuitena sessió del Grup de Debat. En aquesta ocasió, el tema plantejat per generar debat va ser el següent: *'L'entrenador segueix sent el motor del bàsquet?'*.

Eduard Portela

*Impulsor del Grup de Debat
i president d'honor de l'ACB*

La Federació Catalana de Basquetbol (FCBQ) continua donant suport a aquestes reunions, la seva implicació és bàsica. És una oportunitat única per analitzar un tema en concret i ampliar-lo amb l'opinió de persones que hi tenen molt a dir. El Grup de Debat és una iniciativa molt bona per al bàsquet ja que contrastar opinions sempre ajuda a que apareguin idees interessants. Algunes vegades ens serveix per actualitzar la nostra manera de pensar i en d'altres ens provoca un canvi. El col·lectiu dels entrenadors continua en forma.

Crec que és molt important diferenciar entre el paper que desenvolupa un entrenador de formació i un d'elit, ja que es tracta de dues realitats molt diferents i, per tant, tenen rols i responsabilitats diferents.

Ferran Aril

President de l'FCBQ

Quan vam posar en marxa aquesta iniciativa no pensàvem que hagués aconseguit el nivell d'excel·lència que ha assolit. Crec que és una bona eina per als entrenadors, ja que el Grup de Debat reuneix un grup de persones expertes amb molta experiència. El tema escollit per a aquesta sessió és molt potent i interessant. Des de la Federació Catalana de Basquetbol (FCBQ) només tenim paraules d'agraïment per a les persones que han participat en les primeres vuit edicions d'aquesta iniciativa.

Ferran Peña

President de l'ACEEB

Crec fermament que els entrenadors som el motor que impulsa el bàsquet. Els que estan a l'elit perquè ajuden a resoldre molts problemes. Els que estem a la base perquè tenim una gran vocació per tirar endavant aquesta passió que tenim. La tasca de l'entrenador serveix per impulsar moltes coses, però també per aturar focs que poden ser perjudicials. La voluntat de l'ACEEB és la d'enfortir el col·lectiu per protegir la tasca dels entrenadors.

Adrià Alonso

Entrenador

El nivell dels entrenadors de Catalunya és molt alt i alguns hem hagut de marxar fora per buscar oportunitats. He tingut la sort d'anar a un projecte molt humil. Algunes persones et trobes una mica sol davant del perill, ja que et toca fer de tot. És un aprenentatge, però no tots els clubs de les categories LEB tenen una estructura ben fonamentada. És un món dur, no només per les condicions econòmiques. Jo compagino la tasca d'entrenador amb la meva feina, ja que teletreballo.

La meva filla té 8 anys i veig que hi ha un problema greu amb les famílies. Ho veig amb el dia a dia, tant en un club petit com en un gran. Els clubs haurien d'invertir més en potenciar unes estructures que ajuden els entrenadors, que han de tenir una formació global.

Isaac Fernández

Entrenador

Jo m'he trobat moltes vegades amb la necessitat de ser el motor o la persona que havia de fer de tot. El que trobo a faltar és la normalitat. Tinc la sensació que massa vegades l'entrenador interpreta un paper.

Durant la meva trajectòria, a mi em va canviar la perspectiva en el moment en què va aparèixer la figura de la directora esportiva. Em va servir per repartir responsabilitats. Ha d'haver algú que et guïi, que t'ajudi i t'encamini en les teves decisions. Per poder ensenyar ens han d'ensenyar. La figura del coordinador o director esportiu és clau i no tots els clubs hi aposten.

Jordi Vila

Entrenador

L'entrenador és el motor del bàsquet. Jordi Fernández (Brooklyn Nets) defineix l'entrenador com un professor. Ha de tenir la voluntat d'ensenyar i aquest és el fet diferencial. Ha d'ensenyar a tots els nivells, des del nen més petit fins al jugador professional. L'entrenador s'ha de preparar per desenvolupar la seva feina, sempre pensant en ensenyar i motivar. Aquesta és la mentalitat correcta perquè el bàsquet millori.

La societat canvia i un dels problemes del bàsquet és com molts entrenadors estan sols. Això no pot passar. L'entrenador ha de sentir el suport del club i dels seus entrenadors. En bàsquet de formació hi ha moltes persones que interfereixen en la seva feina. A més, hi ha entrenadors que segueixen models equivocats. Els tècnics que criden i no tenen empatia no són una bona influència ja que l'entrenador ha d'ensenyar, no manar.

Josep Bordas

Entrenador

A Castellar del Vallès el club estava a punt de desaparèixer i em va tocar agafar la presidència. Això em serveix per recordar que als entrenadors sovint ens toca fer moltes coses perquè algunes poblacions petites continuen tenint bàsquet. Els entrenadors coneixem l'essència del bàsquet i això ens permet ocupar després càrrecs directius. A més, tenim una gran estima pel bàsquet.

El món professional i la formació s'han de separar. Si parlem del nivell més baix, veiem com la figura de l'entrenador està molt desprestigiada. La majoria dels entrenadors que comencen acaben abandonant. Els entrenadors joves no estan ni retribuïts ni guiats com es mereixen. Tot i que el nivell dels entrenadors catalans és molt gran, el desprestigi que pateixen és molt gran. La nostra escola és una referència.

Joan Albert Cuadrat

Entrenador i responsable de Senda Formació

Ho vam ser durant un temps, però els entrenadors no som el motor. Hem anat perdent força. Primer perquè el protagonisme recau en el jugador. Segon perquè el criteri arbitral condiciona molt la metodologia de l'entrenament. Tendeix més cap al físic que cap a la gestualitat tècnica i els entrenadors que entrenen equips de nens petits ja busquen la competitivitat immediata i prioritzen el contacte físic per sobre dels detalls motrius. Això condiciona el joc. Tercer perquè en el 3x3 la figura de l'entrenador no està permesa. Imagineu si ens hem deixat guanyar terreny i hem perdut força. L'entrenador ha de recuperar força per influir en el reglament de joc i en el criteri.

Els sous són un problema. Un entrenador de bàsquet amateur cobra uns 10 euros al dia. Un àrbitre, 46 euros per un partit. És un 360% més. Catalunya, que té 5.000 equips, forma 1.500 entrenadors cada any. Des del 2020 s'han fet 4.586 nous entrenadors, però els clubs continuen tenint problemes per trobar entrenadors. Ens hem de plantejar com revertir el gran abandonament que té el sector.

Xavi Rodríguez

Director Tècnic FCBQ

Un tema important és el de prestigiar els entrenadors. Estem en un moment en què les circumstàncies fan que l'entrenador no tingui sempre el prestigi que es mereix. Nosaltres intentem lluitar perquè això sigui així. La Federació Catalana de Basquetbol sempre ha fet una aposta important per la formació, però em preocupa que en relaxem en aquest tema.

El bàsquet base té alguns problemes. Si els clubs han d'estalviar en alguna cosa és amb el pagament dels entrenadors i això és un error greu. L'objectiu ha de ser tenir els entrenadors el millor formats i el més ben pagats possible. Un altre problema és la incidència de les famílies en el bàsquet de formació. Els entrenadors han de ser els referents, però també hem de potenciar la figura dels directors tècnics. La formació per a tots els entrenadors és la mateixa, però els clubs han de tenir figures que vetllin perquè vagin pel camí correcte.

Mireia Capdevila

*Responsable de
Seleccions de l'FCBQ*

Ser entrenador o entrenadora és molt complex perquè no només has de dominar el bàsquet sinó també el context, que cada vegada és més complicat. A banda d'il·lusió i ganes has d'estar molt convençut de voler estar a una banqueta. La societat de la immediatesa no ens ajuda perquè per ser motors de canvi necessitem temps i cada vegada es té menys paciència. Costa que els clubs apostin per gent que prioritzi el formar al guanyar. Tots els agents implicats fan que el temps no jugui a favor nostre i això fa que molta gent es perdi pel camí.

El nivell de responsabilitat que tenim és molt important. Si entrenem en formació perquè estem educant. Si entrenem júnior perquè és una etapa madurativa molt importat. Si entrenem alt rendiment la responsabilitat passa pels resultats. La responsabilitat ha d'estar compensada, ja sigui econòmicament o amb un entorn de seguretat per treballar amb eines. Vivim la dualitat de la solitud i la necessitat de treballar en equip.

Valeri Malagelada

Entrenador

Al bàsquet de barri ens trobem amb juntes directives que no tenen nocions de bàsquet. La nostra feina és la de donar suport a l'entrenador, que es pot convertir en una persona cabdal per a la formació dels nens i les nenes o en un dimoni que faci que acabin deixant el bàsquet. Cal encaminar els entrenadors amb una planificació i fer-los un bon seguiment. Si no, un director tècnic acaba sent un conserge perquè l'entrenador tingui les millors eines possibles.

Costa trobar entrenadors que siguin entrenadors, ja que et trobes a gent passiva i mal educada. Tot el club ha de seguir la mateixa estructura. Això és bastant complicat. A més, econòmicament és complicat que surtin els números.

Carles Duran

Entrenador

L'entrenador és el motor del bàsquet perquè és el que decideix quin jugador o jugadora està a la pista i què ha de fer. L'entrenador és la clau de tot, de qualsevol club i de qualsevol equip. L'entrenador és el que mana i el que pren decisions. En el bàsquet professional, si no guanyes vas al carrer perquè tothom pensa que és molt fàcil entrenar i ser el motor.

Hem de formar l'entrenador i ajudar-lo entre tots. Abans els directors esportius eren entrenadors i això està canviant, ja que ara són exjugadors. Els clubs han de ser capaços de cuidar els seus entrenadors. Si parlem de bàsquet professional, els hem de donar eines. Si parlem de formació, els hem d'acompanyar en el procés. Per seguir sent el motor, hem de seguir fent motors. Tenim un problema amb els entrenadors de formació, ja que alguns només volen entrenar per guanyar diners. A mi m'agradava el meu esport i volia aprendre.

Fernando Font

Eduard Kucharski

Albert Gasulla

Maria Planas

Rafael Mora

Josep Maria Solà

Miquel Nolis

Entrenador

Quan vaig començar, els entrenadors treballàvem amb ganes per ensenyar. Ara tot està guiat pel condicionant econòmic. L'entrenador actual ha perdut incidència a l'elit, on els clubs prioritzen la feina dels gestors. Cada vegada hi ha més informació, però no sempre es tenen clares les prioritats.

Sempre he lluitat per tenir una filosofia de com ensenyar el bàsquet, una idea pròpia de com jugar ofensivament i defensivament. Sempre he buscat prioritzar el joc sense pilota, la passada per sobre del dribling i provocar que el moviment de la pilota estigués d'acord amb l'acció i no a l'inrevés. Però cada vegada és més difícil. Els clubs aposten pels jugadors, que són els que cobren més diners i, per tant, tenen més força. L'estil de vida ha canviat.

Cindy Lima

*Exjugadora
i analista d'Esport3*

Quan jo vaig començar a jugar, l'entrenador feia totes les tasques. En categories de formació, l'entrenador és un referent, una figura molt important que té una gran influència. Hi ha bons entrenadors o entrenadors que acaben abandonant per culpa del seu. Això s'hauria de regular amb uns mínims.

Si veus partits de formació, t'espantes per com es comporten algunes famílies a la grada. Potser s'hauria de crear un reglament intern per regular el seu comportament i que l'entrenador no se senti tan sol a l'hora d'instaurar uns valors i una filosofia. Alguns entrenadors també s'equivoquen a l'hora de buscar referents i acaben copiant models equivocats. Pel que fa al físic, no ens podem queixar de que hagi millorat. S'han de buscar mecanismes per adaptar-se a la nova tipologia de jugadors i jugadores. Tenir un millor físic no és dolent, és un repte.

Ricard Casas

Entrenador

L'entrenador ha de ser essència i això no es pot perdre, independentment del moment que visqui en el bàsquet. Les coses han canviat i l'entrenador ha passat de tenir una vàlua a estar permanentment analitzat. Hem perdut poder en els equips, on el poder s'ha tornat individualista. L'interès s'ha menjat les prioritats.

Quan estàvem en posició de poder, els entrenadors podíem ser motors, però ara no. Si només tenim mig volant, no podem controlar la direcció de l'equip. Els interessos que tenim els entrenadors no són els de la resta. Hem d'intentar ser agents de canvi. En formació, innovant per adaptar-nos als jugadors. En bàsquet professional, aportant idees que facin evolucionar el joc.

Josep Claret

Entrenador

L'inventor del bàsquet era un professor i això no s'ha d'oblidar. L'entrenador ha de ser el motor del bàsquet i, per aconseguir-ho, necessita crear un vincle amb el seu club i els seus jugadors. L'esport ha de diferenciar entre professional, amateur i formació, però en els tres casos l'entrenador ha de ser un líder. Per poder fer-ho, ha de tenir una sèrie de competències.

La formació dels entrenadors és molt important, però ara estem desvaloritzats. És un cas semblant al dels professors. Si no tenim una bona formació i després aconseguim que els entrenadors estiguin ben remunerats, és molt difícil que el bàsquet evolucioni. Correm el risc de perdre la metodologia, un segell propi que teníem com a formadors. En una època en què tenim molta informació, necessitem entrenadors que tinguin la capacitat de dissociar-la. Els reglaments s'han adaptat a la categoria.

Aíto García Reneses

Entrenador

Hi ha una cosa que considero molt important i que la majoria no ho segueix. Ha de ser l'entrenador el líder? No. El líder ha de ser l'entrenador d'acord amb el president o la persona que mani en el club, ja sigui el director tècnic o una altra figura. L'entrenador ha de confiar en la persona clau i arribar a acords. Hi ha un lideratge compartit. Aquest lideratge ha de ser compartit per tot l'equip. Això no és fàcil, ja que els jugadors d'elit canvien d'equip pràcticament cada any. Un equip ha de funcionar com un equip i seguir una mateixa línia de treball.

El 3x3 pot ser bo per a poblacions amb poca població, però cada vegada hi ha més partits. El bàsquet té un excés de partits. Des de la NBA fins a la resta de categories. A més, el pes del negoci recau en els jugadors i això fa que els entrenadors perdin força. Quin entrenador s'atreveix a seure l'estrella de l'equip? El màrqueting ven els jugadors estrella i l'entrenador ha d'acceptar això, tant si defensa com si no ho fa. Les decisions es prenen per motius econòmics, només importen els diners.

Pili Bilbao

Entrenadora

Els entrenadors hauríem de ser el motor, però no ho som. No parlo de ser els protagonistes, sinó de ser les persones clau que ajudin aquest esport a créixer. El bàsquet actual potencia els resultats i moltes altres coses que no ens deixen treballar amb normalitat. Hi ha molt bons entrenadors i entrenadores que estan fora del mercat perquè no volen seguir la dinàmica actual. No volen que la programació d'un club la porti un pare o que et facin anar a guanyar un partit per sobre de la formació de les jugadores. Hi ha molts entrenadors i entrenadores que es cansen de lluitar fora de les pistes.

La competició júnior és molt forta físicament, però no té qualitat. Els clubs grans agafen les jugadores més altes i fortes i a la resta ens costa molt treballar, fer bé la nostra feina. El físic ha d'anar en consonància amb el tema tècnic.

Ángel Palmi

*Impulsor del Grup de Debat
i exdirector esportiu de la FEB*

"L'entrenador ha sigut des de sempre la figura aglutinadora de qualsevol projecte. Sol o al costat d'un director esportiu o d'un directiu". He recuperat molts entrevistes i reculls de premsa, però aquesta frase recull la importància que antigament tenia un entrenador. Molts teníem la sensació de que tot girava al voltant de la figura d'un entrenador. Això ha evolucionat i a partir dels anys 80 es va produir una millora dels equips tècnics i de les instal·lacions, una progressió que va coincidir amb l'aparició de l'ACB.

Dels 5.000 entrenadors i 437 clubs que hi ha a Catalunya, quants no estaran en la mateixa situació que els entrenadors de fa 40 anys? Hi ha molta gent que continua estant sola dinamitzant un club i fent la seva feina el millor que poden.

Xabier Añua recorda el panorama els anys 60 i 70 d'un entrenador. "Era el desert pur i dur. Existia un grapat d'entrenadors que a base d'experiències pràctiques, imaginació i carisma dirigia els equips punters de la competició. Els contactes entre el món tècnic del bàsquet no existien. Els jugadors tenien un reduït coneixement dels fonaments de la tècnica individual. El joc col·lectiu es basava en el talent individual conduït al màxim per entrenadors imaginatius".

El paper de l'entrenador en el segle XXI, conceptualment, és molt semblant al de sempre, però el que no estigui al dia dels avenços tecnològics, sàpiga anglès, sigui un bon dinamitzador i utilitzi bé el seu cos tècnic o no vulgui relacionar-se amb els seus directius i amb els mitjans de comunicació es quedarà endarrerit. En igualtat de condicions, tothom que sigui capaç de conjuguar aquests elements millorarà i li serà més fàcil triomfar. El que no ha canviat és la relació amb els jugadors. L'entrenador que no sigui capaç de comunicar-se i simplement els mani, no ho tindrà gens fàcil.

Entrenadors i entrenadores Lliga ACB i Lliga Femenina

César Aneas
Joan Albert Cuadrat
Francesc De Puig
Carles Duran
Sílvia Font
Xavier García
Ramon Jordana
Agustí Julbe
Salva Maldonado
Pedro Martínez
Joan Montes
David Muñoz
Josep Maria Oleart
Joan Plaza
Trifón Poch
Jaume Ponsarnau

Josep Maria Raventós
Pere Romero
Xavier Tubau
Eduard Torres
Ángel Palmi
Eduard Portela
Maria Planas
Xavier Rodríguez
Aíto García Reneses
Àlex Mumbrú
Sito Alonso
Francesc Buscató
Quim Costa
Manolo Flores
Pepu Hernández
Juan Llaneza

Lolo Sainz
Andreu Casadevall
Ricard Casas
Luis Casimiro
Borja Comenge
David Eudal
Josep Maria Izquierdo
Alfred Julbe
Ibon Navarro
Miquel Nolis
Diego Ocampo
Xavi Pascual
Joan Peñarroya
Antoni Serra
Miguel Ángel Ortega
Joan Corominas

Jordi Fernández
Joan Maria Gavalda
Lucas Mondelo
Xavi Todolí
Jordi Acero
Andreu Bou
Bernat Canut
Glòria Estopà
Isaac Fernández
Carme Lluveras
Jordi Romeu
Eric Surís
Fabián Téllez

Federació Catalana
de Basquetbol

